

۱ در کدام بیت «تشبیه» کمتری آفریده شده است؟

- ۱) بیار آب حسرت که جز سیم اشک
- ۲) بی‌نیاز از بر ارباب کرم می‌گذرم
- ۳) به شادی و به رامش خور می‌ناب
- ۴) طوطی از آئینه می‌گویند می‌آید به حرف
- روان نیست نقدی به بازار عشق
- چون سیه چشم که بر سرمه‌فروشان گذرد
- که کشت عشق را از می‌دهیم آب
- چون مرا در پیش رویش زهره گفتار نیست؟

۲ در همه ابیات به جز بیت ..... ، آرایه «تلمیح» به کار رفته است.

- ۱) ما درد دوست پیش حکیمان نمی‌بریم
- ۲) مکن شتاب به هر ورطه‌ای که افتادی
- ۳) بهرام که گور می‌گرفتی همه عمر
- ۴) روزی اگر صد هزار بار کنم شکر
- ساقی بیار می که مسیح و حکیم ماست
- که ماه مصر برآمد ز چاه، زندان یافت
- دیدی که چگونه گور بهرام گرفت
- باز بود نعمت ز شکر من افزون

۳ در همه گزینه ها به جز گزینه ..... ، آرایه سجع مشهود است.

- ۱) صیاد بی روزی، ماهی در دجله نگیرد و ماهی بی اجل، در خشک نمیرد.
- ۲) نصیحت پادشاهان کردن، کسی را مسلم بود که بیم سر ندارد یا امید زر.
- ۳) با چندین فضیلت که دست راست را هست، خاتم در انگشت چپ می‌کنند.
- ۴) ارادت بی چون، یکی را از تخت شاهی فرو آرد و دیگری را در شکم ماهی، نکو دارد.

۴ کدام گزینه مسجع به شمار می‌آید؟

- ۱) باشید تا من سر از این خواب خوش بردارم، اسامی شما را یک به یک برشمارم.
- ۲) آن روز گل بودم، می‌گریختم؛ امروز دل شدم، درمی‌آویزم.
- ۳) ملائکه نمی‌دانستند که این چه مجموعه‌ای است تا ابلیس پرتلیس گرد او طواف می‌کرد.
- ۴) پس از ابر کرم، باران محبت بر خاک آدم بارید و خاک را گل کرد.

۵ در کدام بیت آرایه «تلمیح» وجود ندارد؟

- ۱) درخت وسوسه بارآوری نکرد مگر؟
- ۲) دوباره می‌کشدم دل به دوزخ آشامی
- ۳) خدا امانت خود را به آدمی بخشید
- ۴) نزد ستاره فجر از جبین لیلی و قیس
- که دست‌های من امشب به سبب او نرسید؟
- که آن فرشته صدای بهشت خود نرسید
- که بار عشق برای فرشته سنگین بود
- به هم هنوز گره می‌زند لیالی را

۶ کدام آرایه‌ها در بیت زیر وجود ندارد؟

«من بسته دام تو، سرمست مدام تو / آوَح که چه دام است این، یارب چه مدام است آن؟»

- ۱) ایهام، جناس تام   ۲) ایهام، نغمه حروف   ۳) استعاره، جناس ناقص   ۴) تناقض، حسن تعلیل

۷ در کدام بیت همه آرایه‌های «تشبیه، کنایه، استعاره، حسن تعلیل» وجود دارد؟

- ۱) تا کی می‌صبح و شکرخواب بامداد
- ۲) دی در گذار بود و نظر سوی ما نکرد
- ۳) اندیشه از محیط فنا نیست هر که را
- ۴) در هر طرف ز خیل حوادث کمین گهی است
- هشیار گرد، هان که گذشت اختیار عمر
- بیچاره دل که هیچ ندید از گذار عمر
- بر نقطه دهان تو باشد مدار عمر
- زان رو عنان گسسته دواند سوار عمر

۸) ترتیب ابیات زیر، بر مبنای داشتن آرایه‌های «حسن تعلیل - تضاد - استعاره - تناقض» در کدام گزینه آمده است.

- الف) دل چو از پیر خرد نقل معانی می‌کرد
ب) سازگاری، چرخ را با من نبود از راه لطف
ج) خاک بغداد به مرگ خلفا می‌گرید
د) من که دارم در گدایی گنج سلطانی به دست
- عشق می‌گفت به شرح آن چه بر او مشکل بود
چند روزی بهر ویرانی مرا آباد داشت
ورنه این شط روان چیست که در بغداد است؟
کی طمع در گردش گردون دون پرور کنم؟
- ۱) ب - د - ج - الف
۲) ج - د - الف - ب
۳) د - ب - الف - ج
۴) ج - ب - الف - د

۹) در کدام بیت «ایهام، ایهام تناسب، تشبیه و استعاره» وجود دارد؟

- ۱) از راه نظر مرغ دلم گشت هواگیر
۲) غنیمتی شمر ای شمع، وصل پروانه
۳) مرغ دل باز هوادار کمان‌ابروی است
۴) کسی به وصل تو چون شمع یافت پروانه
- ای دیده نگه کن که به دام که درافتاد
که این معامله تا صبحدم نخواهد ماند
ای کیوتر نگران باش که شاهین آمد
که زیر تیغ تو هر دم سری دگر دارد

۱۰) در کدام گزینه «اسلوب معادله، ایهام تناسب، حسن تعلیل و تضاد» وجود دارد؟

- ۱) بلندآوازه سازد شور عاشق، عشق سرکش را
۲) سربلندی گر تو خواهی، با همه یکرنگ باش
۳) عشق را روز قیامت آتش و دودی بود
۴) لاله‌زاری شد به چشم من، جهان از نور عشق
- به فریاد آورد مشتی نمک، دریای آتش را
قالی از صدرنگ بودن زیر پا افتاده است
نور آن آتش تو باشی، دود آن آتش منم
کیمیای شعله، خس را آتش سیما کند (خس: خار و خاشاک)

۱۱) آرایه نسبت داده شده به کدام بیت، نادرست است؟

- ۱) وقت هر کار نگهدار که نافع نبود
۲) حسب حالم سخنی بس خوش و موجز یاد است
۳) مده از دست کنون فرصت امکان چو تو را
۴) به دل دشمن اگر خود بود از آهن و روی
- نوشدارو که پس از مرگ به سهراب دهی (تلمیح)
عرضه دارم اگر رخست اطناب دهی (تضاد)
دست آن است که داد دل احباب دهی (مجاز)
چون به هیبت نگری لرزش سیماب دهی (حسن تعلیل)

۱۲) آرایه‌های بیت زیر در کدام گزینه تماماً درست آمده است؟

«محرورم اگر شدم ز سر کوی او چه شد از گلشن زمانه که بوی وفا شنید؟»

- ۱) تشبیه، حس آمیزی، تناسب، مجاز
۲) تناسب، استعاره، ایهام، حسن تعلیل
۳) اغراق، حس آمیزی، استعاره، حسن تعلیل
۴) مجاز، اغراق، ایهام، تشبیه

۱۳) آرایه‌های «مجاز، کنایه، متناقض‌نما، حسن تعلیل و اسلوب معادله» به ترتیب در کدام ابیات یافت می‌شود؟

- الف) به اندک فرصتی از سفله رو گردان شود دولت
ب) مرا بر خشک مغزی‌های زاهد گریه می‌آید
ج) قضای روزه زان باشد گران بر خاطر مردم
د) هر چه رفت از کف به دست آوردن او مشکل است
ه) افتادگی بر آورد از خاک دانه را
- که باشد نعل در آتش به دست دیو خاتم را
به غیر از اشک حسرت نیست باری نخل ماتم را
که دشوار است تنها بر گرفتن بار عالم را
چون کند گردآوری گل بوی غارت برده را
گردنکشی به خاک نشاند نشانه را
- ۱) ج، ب، د، الف، ه
۲) ج، الف، د، ه، ب
۳) د، الف، ه، ج، ب
۴) د، ب، ه، الف، ج

۱۴) در بیت: «ای از حیای لعل لبت گشته آب، می خورشید پیش آتش روی تو کرده، خوی» کدام آرایه‌ها وجود دارد؟

- ۱) استعاره - تشبیه - تضاد - اسلوب معادله
۲) تشبیه - کنایه - تشخیص - تضاد
۳) کنایه - تضاد - اغراق - تلمیح
۴) استعاره - اغراق - تشخیص - مجاز

۱۵) ترتیب توالی بیت‌های زیر از جهت داشتن آرایه‌های «حسن تعلیل، اسلوب معادله، تناقض و اغراق» کدام است؟

- الف) ابر از آن پیدا شود کز رشک خورشید رُخت آستین بر رُخ نهد با دامن تر آفتاب
 ب) برای رسیدن چه راهی بریدم در آغاز رفتن به پایان رسیدم
 ج) دل به دست آن نگار شوخ و شنگ افتاده است طفل بازیگوش را آتش به چنگ افتاده است
 د) الماس شد به سینه کوه یمن عقیق لعل لب تو تا که برآمد ز کان حسن
- ۱) د، ج، ب، الف ۲) د، الف، ب، ج ۳) ج، الف، ب، د ۴) الف، ج، ب، د

۱۶) آرایه‌های بیت «نبیند روی من زردی به اقبال لب لعلش بمیرد پیش من رستم چو او دستان من باشد» کدام است؟

- ۱) اسلوب معادله - تلمیح - مجاز - ایهام تناسب
 ۲) کنایه - تشبیه - مراعات‌نظیر - ایهام
 ۳) کنایه - تشخیص - تشبیه - تضمین
 ۴) اسلوب معادله - تلمیح - مجاز - تشخیص

۱۷) آرایه‌های «تضاد، اسلوب معادله، تلمیح، کنایه» به ترتیب در کدام گزینه آمده است؟

- الف) پرده خار است اگر دارد گلی این بوستان نوش این محنت سرا آهن ربای نشتر است
 ب) دل رمیده گل از روزگار می چیند نشاط روی زمین از غازل صحرایی است
 ج) آن که در جام خضر آب بقا ریخته است به لب تشنه ما زهر فنا ریخته است
 د) پرده چشم غزال است سیه خانه او آن پریزاد که راه دل مجنون زده است
- ۱) ج، الف، د، ب ۲) ج، ب، الف، د ۳) ب، الف، ج، د ۴) ب، ج، الف، د

۱۸) ترتیب ابیات زیر از لحاظ داشتن آرایه‌های «تشبیه، ایهام تناسب، اسلوب معادله و مجاز» کدام است؟

- الف - گر نخواهد داد من امروز داد آن شاه حسن دامنش فردا به نزد دادگر خواهم گرفت
 ب - ما که بستیم به دل نقش قد موزونش گو مؤذن ز پی بستن قامت باشد
 ج - شکوفه شور فکنده است در گلستان‌ها شده است خوان زمین گم در این نمکدان‌ها
 د - دل چو شد غافل ز حق فرمان‌پذیر تن بود می‌برد هر جا که خواهد اسب، خواب‌آلوده را
- ۱) ج - ب - الف - د ۲) ج - ب - د - الف ۳) ب - ج - د - الف ۴) ب - ج - الف - د

۱۹) آرایه‌های مقابل همه ابیات تماماً درست است؛ به جز:

- ۱) لاله دل در دم جان‌بخش سحر می‌بندد غنچه جان پیشکش باد صبا می‌آرد (استعاره، اسلوب معادله)
 ۲) از آن دلبستگی دارد دل ما با سر زلفش که هر تاری ز گیسویش رگی با جان ما دارد (حسن تعلیل، مراعات‌نظیر)
 ۳) به روز حشر چو بوی تو بشنود خواجه ز خاک مست برون افتد و کفن بدرد (حسن آمیزی، مجاز)
 ۴) چنان کاندر پریشانی سرافرازی کند زلفش توانایی چشم ساحرش در ناتوانی بود (تناقض، استعاره)

۲۰) آرایه‌های مقابل کدام دو بیت، «کاملاً» درست است؟

- الف) جام شراب مرهم دل‌های خسته است خورشید مومیایی ماه شکسته است (تشبیه، اسلوب معادله)
 ب) گره‌گشای دل تنگ نغمه چنگ است سهیل سیب زنخدان شراب گلرنگ است (جناس، تشبیه)
 ج) ای صبا بی‌مروت برق تازی واگذار روح بیمار زلیخا همراه پیراهن است (تلمیح، ایهام)
 د) پیش ما دشنام جانان از شکر شیرین تر است روح تلخ بحر از آب گهر شیرین تر است (ایهام تناسب، حسن آمیزی)
- ۱) الف، ب ۲) الف، د ۳) ب، ج ۴) ب، د

۲۱) آرایه‌های مقابل همه ابیات تماماً درست است؛ به جز:

- ۱) اگر سنجی به میزان وفا کوه غم ما را تو را در پله انصاف، سنگ کم کجا ماند؟ (اغراق، جناس)
 ۲) بهار عمر خواه ای دل، وگرنه این چمن هر سال چو نسرين صد گل آرد بار و چون بلبل هزار آرد (ایهام تناسب، استعاره)
 ۳) در آن دل از هلاک عشق‌بازان غم کجا ماند؟ گره در خاطر خورشید از شبنم کجا ماند؟ (واج‌آرایی، استعاره)
 ۴) مسلسل چون شود امواج، می‌باشد ز هم کشتی به حال خویش دل در زلف خم در خم کجا ماند؟ (اسلوب معادله، ایهام)

۲۲ در مصراع اول بیتی که تلمیح یا تمثیل ندارد، چند استعاره به کار رفته است؟

۱	چنین گفت پیغمبر راست گوی	ز گهواره تا گور دانش بجوی (یکی)
۲	چه گفت آن سخن گوی پاسخ نبوش	که دیوار دارد به گفتار گوش (یکی)
۳	بگسترد کافور بر جای مشک	گل و ارغوان شد به پالیز خشک (دوتا)
۴	آسمان بار امانت نتوانست کشید	قرعه کار به نام من دیوانه زدند (دوتا)

۲۳ در تمام بیت‌های زیر به جز ..... ، آرایه «جناس مرگب» پدید آمده است؟

۱	هر نفس آواز عشق می‌رسد از چپ و راست	ما به فلک می‌رویم، عزم تماشا که راست؟
۲	خوب، بنا نبود که با ما بدی کنی	خو با غریبه گیری و ترک خودی کنی
۳	می‌گفت، گرفته حلقه در بر	کامروز منم چو حلقه بر در
۴	درین حضرت چو مشتاقان نیاز آرند، ناز آرند	که با این درد اگر در بند درمانند، درمانند

۲۴ آرایه‌های «جناس همسان، عکس و تکرار» به ترتیب در کدام ابیات یافت می‌شود؟

- الف) خود چو آهو گشتم از مردم فراری تا کنم رام   آهوی چشم تو ای آهوی از مردم فراری
- ب) شب و روز در بند زر بود و سیم   زر و سیم در بند مرد لثیم
- ج) تاری از زلفت جدا کن تا من از شب‌های هجر   می‌کنم با یاد تو یاد شب تاری جدا
- د) چه آتش پاره‌ای بودی آلا ای کیمیای دل   که از برقی مس آلوده با زنگار، زر کردی
- هـ) داد سودای دل اندوزی سر زلف تو بر باد   سرو من آزاده را نبود سر سرمایه داری

۱	الف، ب، ج	۲	ج، د، هـ	۳	ج، ب، الف	۴	د، هـ، الف

۲۵ آرایه مقابل همه ابیات به جز بیت ..... ، درست است.

۱	کسی به وصل تو چون شمع یافت پروانه	که زیر تیغ تو هر دم سر دگر دارد (ایهام تناسب)
۲	گرفت دامن گل شبنم از سحرخیزی	ز گرد خواب بشو دست و رو، تو هم برخیز (حسن تعلیل)
۳	گر بپرد مرغ وصلت در هوای بخت من	وه که آن ساعت ز شادی چارپر گردم چو تیر (ایهام)
۴	تلخ منشین شراب اگر داری	شور کم کن کباب اگر داری (اسلوب معادله)

۲۶ بیت زیر «فاقد» کدام آرایه‌های ادبی است؟

«شود از مهر خموشی دل خامش گویا   جوش می در جگر خم ز سر بسته بود»

۱	ایهام، حس آمیزی	۲	استعاره، تناقض	۳	تشبیه، مراعات نظیر	۴	مجاز، اسلوب معادله

۲۷ در تمام گزینه‌ها هر دو آرایه مقابل بیت صحیح است به جز گزینه ..... .

۱	با من آمیزش او الفت موج است و کنار	دم به دم با من و پیوسته گریزان از من (تناقض - تناقض)
۲	اگر ملول شوی یا ملامتم گویی	اسیر عشق نیندیشد از ملال و ملام (جناس - واج آرایه)
۳	آه از زنگ کدورت پاک‌سازد سینه را	می‌شود روشن ز خاکستر سواد آینه را (اسلوب معادله - مجاز)
۴	گو شمع میارید در این جمع که امشب	در مجلس ما ماه رخ دوست تمام است (تشبیه - ایهام)

۲۸ در کدام گزینه هر دو آرایه مقابل آن به درستی نیامده است؟

۱	سرشک من که ز طوفان نوح دست برد	ز لوح سینه نیارست نقش مهر تو شست (کنایه - تشبیه)
۲	بگذار تا به داغ رهایی شود کباب	صیدی که هم چو تاب نیچد بر آن کمند (تناقض - تشبیه)
۳	چون سایه دودیدیم به سر در عقبش لیک	در سایه آن سرو خرامان نرسیدیم (کنایه - استعاره)
۴	سر آن ندارد امشب، که برآید آفتابی	چه خیال‌ها گذر کرد و گذر نکرد خوابی (مجاز - کنایه)

۲۹ کدام گزینه ابیات زیر را به لحاظ داشتن آرایه‌های «استعاره - تشبیه - اسلوب معادله - تلمیح» به ترتیب نشان می‌دهد؟

- الف) دل چو شد غافل ز حق فرمان‌پذیر تن بود / می‌برد هر جا که خواهد اسب، خواب‌آلوده را
 ب) تا ابد بوی محبت به مشامش نرسد / هر که خاک در میخانه به رخساره نرفت
 ج) نگاه دار گرت چون عقیق آبی هست / که خضر بادیه‌ی عشق، آتشین جگر است
 د) چه ناله‌ها که رسید از دلم به خرمن ماه / چو یاد عارض آن ماه خرگهی آورد
- ۱ ج - د - ب - الف ۲ الف - ب - د - ج ۳ ب - د - الف - ج ۴ د - ب - الف - ج

۳۰ همه آرایه‌های کدام گزینه در دو بیت زیر وجود دارد؟

- «گو شمع میارید در این جمع که امشب / در مجلس ما ماه رخ دوست تمام است
 در مذهب ما باده حلال است ولیکن / بی روی تو ای سرو گل‌اندام حرام است»
- ۱ استعاره، جناس، ایهام، تشبیه ۲ تضاد، ایهام، تشخیص، استعاره
 ۳ تضمین، تشبیه، ایهام تناسب، جناس ۴ حسن تعلیل، تشخیص، واج‌آرایی، جناس

۳۱ در بیت زیر کدام آرایه‌ها پدید آمده است؟

- ز گوشه‌های جهان بانگ زه به گوش رسد / چو من به کلک هنر برکشم کمان ادب
- ۱ مراعات نظیر، کنایه، اسلوب معادله، جناس ۲ جناس، ایهام، تشبیه، تناسب
 ۳ تضاد، حسن تعلیل، ایهام تناسب، جناس ۴ حسن تعلیل، مراعات نظیر، استعاره، تشبیه

۳۲ آرایه‌های «استعاره، مجاز، ایهام تناسب و کنایه» به ترتیب در کدام گزینه درست آمده است؟

- الف) به وقت گل شدم از توبه شراب، خجل / که کس مباد ز کردار ناصواب، خجل
 ب) بر آستان مرادت گشاده‌ام در چشم / که یک نظر فکنی، خود فکندی از نظرم
 ج) طایر گلشن قدسم، چه دهم شرح فراق / که در این دام‌گه حادثه چون افتادم
 د) چو بر در تو من بی‌نوی بی‌زر و زور / به هیچ باب ندارم ره خروج و دخول
- ۱ الف، ج، د، ب ۲ ج، الف، د، ب ۳ ب، الف، ج، د ۴ ج، الف، ب، د

۳۳ اگر ابیات زیر را بر پایه آرایه‌های «پارادوکس - تناسب - ایهام تناسب - استعاره» بخواهیم مرتب کنیم کدام گزینه درست است؟

- الف) ماه آمد به دیدن خورشید، صبح زود / خورشید رفته است سر شب سراغ ماه
 ب) لبریز زندگی است نفس‌های آخرت / آورده مرگ، گرم به آغوش تو پناه
 ج) شاهد نیاز نیست که در محضر آورند / در دادگاه عشق، رگ گردنت گواه
 د) از دور دست می‌رسد آیا کدام پیک / ای مسلم شرف، به کجا می‌کنی نگاه؟
- ۱ ب - الف - د - ج ۲ ب - د - الف - ج ۳ الف - ب - د - ج ۴ ج - الف - ب - د

۳۴ در کدام گزینه هر دو آرایه مقابل بیت صحیح آمده است؟

- ۱ خبر از درد ندارند طیبیان زنهار / چاره زان جوی که کرده است چنین بیمار (مراعات نظیر - ایهام)
 ۲ سوی ما از یار ما با آن که می‌آید خبر / ما در این ره خویشتن را بی‌خبر افکنده‌ایم (استعاره - متناقض‌نما)
 ۳ ما شعله شوق تو به صد حیلۀ نشانیدیم / دامن مزین آتش پوشیده‌ام را (تشبیه - کنایه)
 ۴ صبح است ساقیا قدحی پر شراب کن / دور فلک درنگ ندارد شتاب کن (تضاد - پارادوکس)

۳۵ مفهوم کنایه مقابل کدام گزینه نادرست است؟

- ۱ چو خواهی که پیدا کنی گفت‌وگوی / بیاید زدن سنگ را بر سبوی (آزمایش کردن)
 ۲ یکی تازی‌ای برنشسته سیاه / همی خاک نعلش برآمد به ماه (سریع رفتن)
 ۳ آمد سوی کعبه سینه پر جوش / چون کعبه نهاد حلقه در گوش (گرفتاری و حاجتمندی)
 ۴ گرچه ز شراب عشق مستم / عاشق‌تر از این کنم که هستم (مستی و عدم تعادل)

۳۶ در بیت «بازار حسن جمله خوبان شکسته‌ای / ره نیست کز تو هیچ خریدار بگذرد» کدام آرایه‌های ادبی یافت می‌شود؟

- ۱ نغمه حروف، تشبیه، کنایه، جناس، حسن تعلیل ۲ نغمه حروف، استعاره، کنایه، حسن تعلیل، تلمیح
 ۳ مراعات نظیر، نغمه حروف، تشبیه، جناس، اسلوب معادله ۴ استعاره، مراعات نظیر، تشبیه، اسلوب معادله، تلمیح

۳۷) اگر ابیات زیر را به لحاظ آرایه‌های «حسن تعلیل - تناقض - کنایه - اسلوب معادله - اغراق» از بالا به پایین مرتب کنیم، کدام گزینه درست است؟

- الف) همچو بوی گل که در آغوش گل از گل جداست هم برون از عالمی، هم در کنار عالمی
ب) شاخه را مرغ چه داند که قفس خواهد شد دشمن دوست‌نما را نتوان باز شناخت
ج) باد گل‌ها را پریشان می‌کند هر صبح‌دم زان پریشانی مگر بر روی آب افتاد چین
د) برای گردن جان کم ز طوق لعنت نیست ز بار منت کس گر قدت خمیده شود
ه) جان دگرم بخش که آن جان که تو دادی چندان ز غمت خاک به سر ریخت که تن شد

۱ ج-ب-الف-ه-د ۲ د-ج-ه-الف-ب ۳ ج-الف-د-ب-ه ۴ د-ج-ب-ه-الف

۳۸) توالی بیت‌های زیر از نظر داشتن آرایه‌های «واژه‌آرایی (تکرار)، استعاره، جناس تام (همسان) و طباق (تضاد)» در کدام گزینه درست مشخص شده است؟

- الف) آخر نصیحتی بکن آن هر دو چشم را مستند و در میانه محراب خفته‌اند
ب) پدر با پسر یک‌دگر را کنار گرفتند کرده غم از دل کنار
ج) موج ز خود رفته‌ای تیز خرامید و گفت هستم اگر می‌روم، گر نروم نیستم
د) بگفت از سور کمتر گوی با مور که موران را قناعت خوش‌تر از سور

۱ ب، الف، د، ج ۲ ب، الف، ج، د ۳ د، الف، ب، ج ۴ د، ج، ب، الف

۳۹) آرایه‌های «ایهام، پارادوکس، جناس، واج‌آرایی» به ترتیب در کدام بیت‌ها آمده‌است؟

- الف) به ساز و چنگ تو یک پنجه بی‌قانون نخواهد بود که ذراتند پاکوبان به ساز و چنگ و قانونت
ب) شب از افسان خاموشی پر از افسانه و رؤیا چراغ ماه از ابری تنک در حجله فانوس
ج) به شب یک شمه از غوغای آتش‌بازی کویت زبان شعله‌ها و نعره آتش‌فشان گوید
د) نگویم کز پس آینه طوطی‌وار دارند که ما گویای خاموشیم و خود خاموش گویایی

۱ ب، الف، د، ج ۲ الف، د، ب، ج ۳ ب، د، الف، ج ۴ الف، ب، د، ج

۴۰) در کدام بیت استعاره دیده نمی‌شود؟

- ۱ می حرام است ولیکن تو بدین نرگس مست نگذارد که ز پیشست برود هشیاری
۲ غفلت فکند روحم در گلشن ملایک هر که که سنگ آهی بر طاق آبگون زد
۳ دوش دور از رویت ای جان جانم از غم تاب داشت ابر چشمم بر رخ از سودای تو سیلاب داشت
۴ در شفق دیدم مه عید و اشارت‌ها کرد پیر ما سوی می سرخ به ابروی سپید

۴۱) «لعل» در کدام گزینه استعاره از مورد متفاوتی است؟

- ۱ آیا پر لعل کرده جام زرین ببخشا بر کسی کش زر نباشد
۲ خدا را ای رقیب امشب زمانی دیده بر هم نه که من با لعل خاموشش نهانی صد سخن دارم
۳ یاد باد آن که چو یاقوت قدح خنده زدی در میان من و لعل تو حکایت‌ها بود
۴ از لعل تو گر یابم انگشتی زنه‌ار صد ملک سلیمانم در زیر نگین باشد

۴۲) «مشبه» در کدام گزینه ذکر نشده است؟

- ۱ قهوه خانه گرم و روشن بود همچون شرم چوب دستی منتشا مانند در دستش
۲ گرد بر گردش به کردار صدف برگرد مروارید / پای تا سر گوش چاه چو نان ژرفی و پهنانش، بی شرمیش ناباور / و غم انگیز و شگفت آور

۴۳) در دو مصراع «گر چه بیرون تیره بود و سرد، هم چون ترس قهوه خانه گرم و روشن بود، هم چون شرم» شاعر بین دو کلمه ی «بیرون» و «قهوه خانه» چه رابطه ای برقرار کرده است؟

۱ تضاد ۲ تشابه ۳ جناس ۴ همسانی واج‌ها

۴۴) در بیت «خدنگ غمزه از هر سو نهان انداختن تا کی / سپر انداخت عقل از دست ناوک‌های خون‌ریزت» (ناوک: تیر)، کدام آرایه‌ها آفریده شده‌است؟

۱ تشبیه، تشخیص، مجاز، استعاره ۲ تشبیه، تشخیص، تلمیح، مجاز ۳ استعاره، حسن تعلیل، کنایه، تناسب ۴ ایهام، تناسب، کنایه، تشبیه

۴۵) مفهوم کنایه «دندان به دندان خاییدن» و «کبادۀ چیزی را کشیدن» به ترتیب کدام است؟

- ۱) مضایقه نمودن - کسب آگاهی کردن ۲) حرص ورزیدن - صرف نظر کردن ۳) خشم گرفتن - ادعای چیزی داشتن ۴) شرمسار گشتن - از چیزی آگاه بودن

۴۶) در عبارت زیر همهٔ واژه‌های برگزیده به صورت «مجاز» به کار رفته‌اند مگر گزینهٔ.....

«همه گوش شده بودند و ایشان زبان، عجب در این است که فرو رفتن لقمه‌های پی‌درپی ابداً جلوی صدایش را نمی‌گرفت.»

- ۱) صدا ۲) گوش ۳) زبان ۴) جلو

۴۷) در کدام گزینه کنایه به کار رفته است؟

- ۱) از جنگل صدای زنی که زجر می‌کشید، می‌آمد. ۲) گل‌له‌ای به بازوی راست گیله‌مرد اصابت کرد.
۳) از ایوان که طارمی چوبی داشت، افق روشن پدیدار بود. ۴) پشت دستم را داغ کردم تا من باشم دیگر پیرامون ترفیع رتبه نگردم.

۴۸) در کدام گزینه «کنایه، تشخیص، تشبیه، حس آمیزی» وجود دارد؟

- ۱) ز آن لب که مژدهٔ نفسش آب زندگی است دشنام تلخ هم به دعاگو نمی‌رسد
۲) ای گل که موج خنده‌ات از سر گذشته است آماده باش گریه تلخ گلاب را
۳) تا نباید گشتنم گرد در کس چون کلید بر در دل ز آرزو قفل شکیبایی زدم
۴) دل در طلب خندهٔ شیرین تو خون شد جان در طمع لعل شکرخای تو افتاده

۴۹) در کدام گزینه، هر ۳ آرایهٔ مقابل آن به درستی نوشته نشده است؟

- ۱) به تیه حرص چون آهو چه تازی نفس هم‌چون سگ به صحرای قناعت شو که بی آهوست آن صحرا (تشبیه - تناسب - ایهام)
۲) برف پیری می‌نشیند بر سرم همچنان طبعم جوانی می‌کند (تشخیص - استعاره - تضاد)
۳) عجب نیست از گل که خندد به سروی که در این چمن پای در گل نشیند (جناس - تشخیص - مراعات نظیر)
۴) سکوی آن سخن‌کاندرو سود نیست کز آن آتشت بهره جز دود نیست (جناس - استعاره - تشبیه)

۵۰) در کدام بیت همهٔ آرایه‌های «کنایه، تشخیص و اسلوب معادله» وجود دارد؟

- ۱) زنهار از این امید درازت که در دل است هیهات از این خیال محالت که در سر است
۲) به مستوران مگو اسرار مستی حدیث جان مگو با نقش دیوار
۳) در پای رقیبش چه کنم گر نهم سر؟ محتاج ملک بوسه دهد دست غلامان
۴) عقل را با عشق خوبان طاقت سرپنجه نیست با قضای آسمانی برنتابد جهد مرد

بیت سوم: دست (در مصراع دوم) ← مجاز از قدرت

۱۲) تشبیه: گلشن زمانه. زمانه مانند گلشن است.

حس آمیزی: بوی ... را شنیدن حس آمیزی دارد.

تناسب: بو و گلشن

مجاز: کوی مجازاً خانه و حریم معشوق

۱۳) کف: مجازاً دست، گل مجازاً گل سرخ / از خاک برآمدن و افتادگی: پارادوکس (متناقض نما) / روگردان شد: کنایه از منصرف شدن، نعل در آتش: کنایه از

بی‌قراری / شاعر در بیت «ج» دلیل سنگین بودن قضای روزه‌داران برای مردم را در مصراع دوم آورده که این دلیل، ادیبانه است. / بیت «ب» اسلوب معادله دارد زیرا مصراع دوم مثالی برای مصراع اول است.

۱۴) تشبیه لعل لب: کنایه: در مصرع دوم، خورشید خوی کرده (عرق کرده)، نشانه و بنابراین کنایه از آن است که خورشید شرم‌منده شده؛ تشخیص: بدان روی که به خورشید شخصیت انسانی داده شده است. / آب و آتش: تضاد

۱۵) بیت الف: خورشید با دیدن روی درخشان تو، از شدت حسادت به گریه می‌افتد و آستین به چهره می‌گیرد و این آستین همان ابری است که در برابر خورشید ظاهر می‌شود (برای پنهان شدن خورشید در پشت ابر، علتی شاعرانه بیان شده است و البته تشبیه تفضیلی اغراق آمیزی نیز در بیت دیده می‌شود).
بیت ب: در آغاز به پایان رسیدن «تناقض» دارد.

بیت ج: مصرع دوم مثالی برای مصرع اول است و دو مصرع استقلال دستوری دارند ⇒ اسلوب معادله داریم.

بیت د: با زاده شدن تو، چشم الماس به سرخی لبان تو افتاد، از حسرت و حسادت دلش خون شد و به عقیق (که سرخ رنگ است) تبدیل شد ⇒ اغراق در زیبایی و درخشش لبان یار (واقعاً الماس به عقیق تبدیل نمی‌شود که بگوییم علتی غیرواقعی برایش ذکر شده است).

۱۶) کنایه: «یدن» کنایه از تجربه کردن و دچار شدن / زرد رو شدن کنایه از ناتوانی (زردرویی بارها در ابیات دیگر در معانی کنایی عشق، بیماری و شرمسازي نیز آمده است). پیش کسی مردن کنایه از ناتوانی یا بی اعتبار شدن (این ترکیب کنایی در اشعار عاشقانه مفهوم نهایت فروتنی و خاکساری دارد).

تشبیه (اضافه تشبیهی): لب: مشبه / لعل: مشبه به (وجه شبه: سرخی)

توجه: «لب لعل» از آن دسته اضافه‌های تشبیهی است که در آن اول مشبه و سپس مشبه به آمده است. نمونه دیگر: قد: مشبه / سرو: مشبه به

مراعات نظیر: روی، لب، دست (اندام انسان)

ایهام: دستان: الف) دست‌ها (به عنوان وسیله اعمال قدرت، مجازاً به معنی قدرت) ب) مکرو فریب

دقت کنیم! «دستان» در معنی قلب زال و پدر رستم، با «رستم» ایهام تناسب ایجاد می‌کند.

عریضه: عدم توجه به ایهام موجود موجود در «دستان» باعث شده برخی در بیت تنها به دنبال ایهام تناسب بگردند: یک بار میان دستان (به معنی دست‌ها) با «روی» و «لب» و یک بار هم بین دستان (به معنی پدر رستم) با «رستم».

۱۷) تضاد: بیت «ج»، «بقا» و «فنا»

اسلوب معادله: بیت «الف»: مصراع دوم در حکم مصداقی برای مصراع اول است.

تلمیح: بیت «د»: به داستان لیلی و مجنون اشاره دارد.

کنایه: بیت «ب»: «دل رمیده» کنایه از دل آشفته و پریشان است و «گل از روزگار چیدن» کنایه از بهره بردن از روزگار است.

۱۸) «ج» - خوان زمین (تشبیه) / «ب» - قامت بستن ایهام ۱- اقامه نماز ۲- قد و قامت - و مودن با قامت بستن تناسب دارد.

«د» - مصراع اول با مصراع دوم اسلوب معادله دارد. یعنی مصراع دوم تمثیلی بر مصراع اول است.

«الف» - «دامن» مجاز از وجود است.

۱۹) اسلوب معادله ندارد؛ اما در دل بستن لاله و جان غنچه استعاره تشخیصی وجود دارد.

بررسی سایر گزینه‌ها:

گزینه ۲) حسن تعلیل: علت دل بستن ما به سر زلف یار، پیوند داشتن مویش با رگ جانمان است. / مراعات نظیر: دل و زلف و رگ و جان

گزینه ۳) حس آمیزی: شنیدن بو / مجاز: خاک (مجاز از قبر)

گزینه ۴) تناقض: سرافراز بودن در عین پریشانی / استعاره: سرافراز کردن زلف

۲۰) الف) تشبیه: جام شراب به مرهم و خورشید به مومیایی / بیت اسلوب معادله دارد.

ب) جناس: تنگ و چنگ / تشبیه، سیب زنخدان

ج) فاقد ایهام است اما به داستان یوسف و زلیخا تلمیح دارد.

د) روح تلخ حس آمیزی دارد اما بیت فاقد ایهام تناسب است.

۲۱) بیت دارای اسلوب معادله هست اما فاقد ایهام است. بررسی سایر گزینه‌ها:

گزینه ۱: «کوه غم اغراق دارد وما را: جناس

گزینه ۲: ای دل استعاره از نوع تشخیص و ایهام تناسب در هزار. ۱- عدد هزار (معنای موردنظر)، ۲- بلبل که با گل و بهار و چمن و نسرين تناسب دارد و معنای مورد نظر در بیت نیست.

گزینه ۳: «واج آرایي در صامت «ش» و مصوت «ا» و استعاره در گره خاطر خورشید.

۲۲) «کافور» استعاره از «موی سپید» و «مشک» استعاره از «موی سیاه»

تشریح گزینه‌های دیگر:

گزینه ۱: «ا» اشاره به حدیث «اطلبوا العلم من المهد الى اللحد» بنابراین تلمیح دارد.

گزینه ۲: «دیوار دارد به گفتار گوش» تمثیل دارد.

گزینه ۴: «ا» اشاره به آیه «أنا عرضنا الامانة على السموات والارض والجبال فأبين أن يحملنها وأشفقن منها وحملها الانسان أنه كان ظلوماً جهولاً» بنابراین تلمیح دارد.

۲۳) ۱ ۲ ۳ ۴ در مصراع اول از گزینه نخست، واژه «راست» به کار رفته است اما در مصراع دوم «راست» تشکیل شده است از دو واژه: را + آست. در مصراع اول از گزینه دوم، واژه «خوب» (ای خوب روی) به کار رفته است و در مصراع دوم «خو، با» تشکیل شده است از خو (عادت و انس) و با (حرف اضافه). در گزینه چهارم «درمانند» در ابتدا از دو واژه پدید آمده است و سپس یک فعل پیشوندی است: که با این درد اگر در فکر درمان آند، درمانند (درمی مانند)

۲۴) ۱ ۲ ۳ ۴ الف: «آهو» در هر سه مورد معنای غزال می دهد و پدید آورنده آرایه تکرار است.
ب: عکس در بیت آشکار است: مرد لثیم (خسیس) شب و روز در بند زر و سیم بود (فقط به فکر مال اندوزی بود) و زر و سیم در بند او بود (حاضر نبود پول هایش را خرج کند، انگار آن ها را اسیر کرده بود!)

ج: تاری: ۱. یک تار مو ۲. تاریک

۲۵) ۱ ۲ ۳ ۴ گزینه نخست: پروانه در اینجا به معنای اجازه آمده است که معنای دوم آن (حشره پروانه) به دلیل حضور شمع به ذهن خطور می کند ⇒ ایهام تناسب
گزینه دوم: موضوع: شبنم که در صبحگاه روی گل ایجاد می شود. علت: سحر خیزی شبنم ⇒ حسن تعلیل

گزینه سوم: هوا ⇒ ایهام: ۱. هوس و آرزو ۲. آسمان

گزینه چهارم: ممکن است شما را به اشتباه بیندازد اما دو مصراع، موضوع و مثال یکدیگر نیستند! ⇒ اسلوب معادله نداریم.

شور ⇒ ایهام تناسب: ۱. شادی ۲. شوری نمک که به خاطر کباب به ذهن می آید.

۲۶) ۱ ۲ ۳ ۴ تشریح سایر گزینه ها:

گزینه ۲) استعاره (اضافه استعاری): جگر خم / تناقض (پارادوکس): گویا شدن از خاموشی

گزینه ۳) تشبیه (اضافه تشبیهی): مهر خاموشی / مراعات نظیر: دل و جگر، می و خم و جوش

گزینه ۴) مجاز: دل مجاز از وجود / مصراع دوم در حکم مصداقی برای مصراع اول است.

۲۷) ۱ ۲ ۳ ۴ در گزینه «۴»: «ماه رخ دوست» تشبیه است (رخ به ماه تشبیه شده است) اما ایهام ندارد.

گزینه «۱»: با من و گریزان از من (پارادوکس - تناقض) موج و کنار (ساحل) تناسب دارد.

گزینه «۲»: ملول با ملال یا ملال با ملال (جناس) و واج آرایی «م» و «ل» دارد.

گزینه «۳»: سینه مجاز از دل است و کل بیت اسلوب معادله دارد.

۲۸) ۱ ۲ ۳ ۴ در گزینه (۴) سر مجاز از قصد و اندیشه است ولی کنایه نیامده است.

گزینه (۱): دست بردن کنایه از برتری داشتن و لوح سینه اضافه تشبیهی (تشبیه) است.

گزینه (۲) داغ رهایی اضافه تشبیهی (تشبیه) است و صید و کمند و رهایی تناسب دارند.

گزینه (۳): به سر دویدن کنایه از با شوق دویدن و سرو خرامان استعاره از معشوق

۲۹) ۱ ۲ ۳ ۴ ب) استعاره: بوی محبت اضافه استعاری یا استعاره مکنیه است.

د) تشبیه: «خرمن ماه» اضافه تشبیهی است.

الف) اسلوب معادله: مصراع دوم بیت الف مفهوم همان مصراع اول را به زبانی مثل گونه بیان کرده است.

ج) تلمیح: به ماجرای خضر نبی تلمیح دارد.

توجه: در گزینه «د» نیز استعاره (ماه خرگهی) وجود دارد اما اگر استعاره را در گزینه «د» در نظر بگیریم آرایه تشبیه در گزینه (ب) یافت نمی شود. بنابراین (ب) را استعاره در نظر می گیریم نه «د» را. (این گونه موارد در کنکور بسیار سابقه دارد).

۳۰) ۱ ۲ ۳ ۴ استعاره: سرو استعاره از معشوق

جناس ناقص: ما، ماه / شمع، جمع

تضاد: حلال، حرام

ایهام: تمام: ۱- کافی ۲- کامل (بدر)

تشبیه: ماه رخ (اضافه تشبیهی)

۳۱) ۱ ۲ ۳ ۴ ایهام در واژه «زه» نهفته است: ۱- آفرین ۲- زه کمان

جناس ناهمسان (ناقص) میان «ز» - «زه» برقرار است.

«کلک (قلم، نی) هنر» و «کمان ادب» اضافه های تشبیهی هستند.

شبکه تناسب های بیت هم آشکار است.

۳۲) ۱ ۲ ۳ ۴ الف) مجاز: به وقت گل (فصل بهار)

ب) کنایه: از نظر افکندن (بی اعتنائی کردن)

ج) دامگه: استعاره از دنیا

د) به هیچ باب، ایهام تناسب دارد: ۱. به هیچ روی ۲. باب به معنی در با در مصراع اول، ایهام تناسب دارد.

۳۳) ۱ ۲ ۳ ۴ پارادوکس در مورد (ب) نفس های آخر لبریز زندگی است.

تناسب در مورد (الف): بین ماه و خورشید تناسب وجود دارد.

ایهام در مورد (د): مسلم در معنای مسلمان است ولی در معنای مسلم بن عقیل با پیک تناسب دارد. لذا ایهام تناسب دارد.

استعاره در مورد (ج): رگ گردن گواه باشد تشخیص است و هر تشخیصی استعاره است.

۳۴) ۱ ۲ ۳ ۴ «شعله شوق» اضافه تشبیهی و تشبیه است.

«دامن زدن» کنایه از تحریک کردن است.

در گزینه «۱»: «درد و بیمار و طیب» مراعات نظیر دارند. ولی بیت ایهام ندارد.

در گزینه ۲: «ره» استعاره است ولی در بیت تناقض نیامده است.

در گزینه ۴: درنگ و شتاب تضاد دارند ولی پارادوکس در بیت نیامده است.

۳۵) ۱ ۲ ۳ ۴ از شراب چیزی مست بودن کنایه از بهره‌مندی از آن چیز است. از شراب عشق مست بودن کنایه از عشق و بهره‌مند بودن یعنی عاشق بودن است.

گزینه ۱: سنگ بر سبزه زدن کنایه از آزمون.

گزینه ۲: خاک نعل به ماه رسیدن کنایه از سرعت زیاد.

گزینه ۳: سینه پر جوش کنایه از گرفتاری و حاجت‌مندی.

۳۶) ۱ ۲ ۳ ۴ وجود اسلوب معادله در گزینه‌های ۳ و ۴ آن دو را رد می‌کند، زیرا در هیچ یک از این دو بیت، یک مصراع، مثال مصراع دیگر نیست (شرط اصلی اسلوب معادله

برقرار نیست) ← در این بیت، هیچ نوع جناسی یافت نمی‌شود ← گزینه نخست هم رد می‌شود ← گزینه ۲ را باید انتخاب کرد.

معنای بیت: تو با زیباییات بازار همه زیبارویان را کساد کرده‌ای (تو از همه زیبارویان زیباتری) و اصلاً این امکان را از میان برده‌ای که کسی از مقابل تو بگذرد و از آن پس، به خوب‌رویان دیگر توجهی کند.

نغمه حروف (واج‌آرایی): تکرار صامت / س / در کل بیت و مصوت / ـ / در ابتدای بیت، واج‌آرایی پدید آورده است.

استعاره ۱. حسن و زیبایی، کالایی فرض شده است که بازاریار می‌تواند کساد شود ← استعاره مکنیه ۲. با توجه به معنای بیت، «خریدار» در اینجا استعاره مصرحه از عاشق است.

کنایه: «شکستن بازار» کنایه از کسادکردن و از رونق انداختن است. «ره نیست» نیز در معنای کنایه «امکان ندارد» به کار رفته است.

حسن تعلیل: درمعنای ظاهری، شاعر می‌گوید: چون بازار سایر رقیبان را ویران کرده‌ای، بقیه راه‌ها بسته شده‌است و هیچ‌کس چاره‌ای ندارد جز آنکه به بازار تو سر بزند و خریدار حسن و جمال

تو باشد! ← برای بی‌همتایی یار، علتی شاعرانه و غیرواقعی آورده است ← حسن تعلیل

تلمیح: خُب، خریدن زیبارویان شما را به یاد کدام داستان می‌اندازد؟ بله، داستان حضرت یوسف در قرآن.

۳۷) ۱ ۲ ۳ ۴ بیت ج: علت شاعرانه‌ای برای تشکیل شدن موج بر سطح آب برکه‌ها و آبگیرها ارائه شده است.

بیت الف: برون از عالم و کنار عالم بودن دو امر متضادند که این جا باهم جمع شده‌اند.

بیت د: خمیده شدن قد نشانه و کنایه از اظهار چاکری و بندگی است.

بیت ب: اسلوب معادله: مصراع نخست مثالی برای مصراع دوم است.

بیت ه: در میزان خاک بر سر ریختن و سوگواری کردن اغراق شده است.

۳۸) ۱ ۲ ۳ ۴ بیت الف: چشم‌های یار مست‌هایی هستند که زیر کدام محراب خوابشان برده؟ بله، محراب ابروانِ کمانی معشوق ← «محراب» استعاره از ابروی یار

بیت ب: «کنار» در آغاز به معنی آغوش آمده است و سپس در معنی کنار و خارج.

بیت ج: تضاد میان فعل‌ها از چشمتان دور نماند.

بیت د: «سور» (چشن) و «مور» تکرار شده است.

۳۹) ۱ ۲ ۳ ۴ (اگر کار را با پارادوکس آغاز کنید، به سادگی پاسخ پیدا می‌شود).

بیت الف: قانون (در مصراع دوم) ← ایهام: ۱. نام یک ساز ۲. قانون و مقررات

بیت ب: افسان و افسانه، جناس افزایشی دارند.

بیت ج: تکرار واج «ش»، واج‌آرایی پدید آورده است.

بیت د: گویای خاموش ← پارادوکس

۴۰) ۱ ۲ ۳ ۴ گزینه نخست: «درگس مست یار» همان چشمان خمارش است که همه هشیاران را مست عشق خود می‌کند.

گزینه دوم: «طاق آبگون» (آبی‌رنگ) استعاره است از آسمان. «(سنگ آه، اضافه تشبیهی است: گویی با آه کشیدن اعتراضی به آسمان می‌کنیم که سرنوشتمان را چنین و چنان رقم زده‌است).

گزینه سوم: «سیلاب» استعاره‌ای اغراق‌آمیز است از اشک. «جان» نیز در «ای جان» استعاره از معشوق است. «(ابر چشم، اضافه تشبیهی است).

گزینه چهارم: بیتی است شاهکار از صائب تبریزی با تصویرسازی بی‌نظیر اما استعاره ندارد. (در سرخی بامدادی آسمان، پیر ما هلال سفید ماه را دید و با ابروان سپید خود به سوی می‌سرخ‌رنگ اشاره کرد که دیگر ماه رمضان به سر آمده‌است و می‌توان می‌نوشتید و شاهکار بیت این جاست که سرخی شفق چون سرخی شراب است و سپیدی هلال ماه چون ابروانِ هلالی و سپید پیر می‌فروشان!)

۴۱) ۱ ۲ ۳ ۴ «لعل» در این بیت استعاره از می‌لعل‌گون (سرخ‌رنگ) است و شاعر، مفلسی که برای نوشیدن می، پولی ندارد!

در سه بیت دیگر «لعل» استعاره از لبان سرخ‌فام یار است. (در گزینه سوم «یاقوت» استعاره از شراب است، باز هم به دلیل همانندی در رنگشان)

۴۲) ۱ ۲ ۳ ۴ مشبه دیگر گزینه‌ها عبارت‌اند از: قهوه، چوب‌دستی و بی‌شرمی چاه. اما ارکان تشبیه در گزینه ۳: تشبیه «ش» (مشبه) به «مروارید» (مشبه به) و تشبیه «مردم» (مشبه محذوف) به «صدف» (مشبه به)، به کردار: ادات تشبیه، گرد بر گرد بودن چیزی: وجه‌شبه

۴۳) ۱ ۲ ۳ ۴ بیرون مثل ترس، تیر و سرد و قهوه خانه مثل شرم، گرم و روشن است.

۴۴) ۱ ۲ ۳ ۴ گزینه ۲ با تلمیح رد می‌شود و گزینه ۳ با حسن تعلیل «خدنگ» مجاز از تیر است.

خدنگ (تیر) غمزه (ناز و کرشمه) اضافه تشبیهی است.

«ناوک خون‌ریز» استعاره از ناز و غمزه یار است.

«سپر انداخت» نشانه و کنایه از تسلیم شدن است. به عقل شخصیت انسانی بخشیده شده‌است.

۴۵) ۱ ۲ ۳ ۴ دندان به دندان خاییدن کنایه از عصبانیت و کبابه‌ی چیزی کشیدن کنایه از ادعای چیزی داشتن یا خواستار چیزی بودن است.

۴۶) ۱ ۲ ۳ ۴ گوش مجازاً یعنی شنونده، زبان مجازاً یعنی گوینده و صدا مجازاً یعنی سخن و گفتار.

۴۷) ۱ ۲ ۳ ۴ پشت دست را داغ کردن: کنایه از توبه کردن

۴۸) ۱ ۲ ۳ ۴ کنایه: موج خنده از سر گذشته کنایه از خنده بسیار

تشخیص: خندیدن گل

تشبیه: خنده به موج (اضافه تشبیهی)

- در گزینه (۴) تشبیه نیامده است سود و دود، جناس دارند. آتش نیز استعاره از سخن نامناسب است. ۱ ۲ ۳ ۴ ۴۹
- در گزینه (۱): «تیه حرص، چون آهو، هم چون سگ و صحرای قناعت همگی تشبیه هستند. بین آهو و سگ تناسب است و آهو در مصراع دوم در معنی «عیب» است و در معنی حیوان آهو یا آهو و سگ تناسب دارد، لذا ایهام تناسب می‌سازد. (ایهام)
- در گزینه (۲): برف پیری استعاره از موی سپید. پیر و جوان تضاد دارند و این که طبع جوانی کند تشخیص دارد.
- در گزینه (۳): این که گل بخندد تشخیص دارد. گل و سرو چمن مراعات نظیر دارند و گل و گل جناس دارند. ۱ ۲ ۳ ۴ ۵۰
- گزینه ۱: مثال ندارد؛ پس اسلوب معادله هم ندارد.
- گزینه ۲: شاعر می‌گوید که نقاشی آویزان به دیوار حرف‌ها و درد دل‌هایت را نمی‌فهمد. پس تشخیص در کار نیست.
- گزینه ۳: تشخیص ندارد.
- گزینه ۴: «سرپنجه شدن» با کسی نشانه و کنایه از جنگیدن با اوست. «عقل»، انسان فرض شده است. مصراع دوم مثالی است برای مصراع نخست و جمله‌های دو مصراع مستقل هستند. پس اسلوب معادله هم داریم.

پاسخنامه کلیدی

۱	۱	۲	۳	۴
۲	۱	۲	۳	۴
۳	۱	۲	۳	۴
۴	۱	۲	۳	۴
۵	۱	۲	۳	۴
۶	۱	۲	۳	۴
۷	۱	۲	۳	۴
۸	۱	۲	۳	۴
۹	۱	۲	۳	۴
۱۰	۱	۲	۳	۴
۱۱	۱	۲	۳	۴
۱۲	۱	۲	۳	۴
۱۳	۱	۲	۳	۴

۱۴	۱	۲	۳	۴
۱۵	۱	۲	۳	۴
۱۶	۱	۲	۳	۴
۱۷	۱	۲	۳	۴
۱۸	۱	۲	۳	۴
۱۹	۱	۲	۳	۴
۲۰	۱	۲	۳	۴
۲۱	۱	۲	۳	۴
۲۲	۱	۲	۳	۴
۲۳	۱	۲	۳	۴
۲۴	۱	۲	۳	۴
۲۵	۱	۲	۳	۴
۲۶	۱	۲	۳	۴

۲۷	۱	۲	۳	۴
۲۸	۱	۲	۳	۴
۲۹	۱	۲	۳	۴
۳۰	۱	۲	۳	۴
۳۱	۱	۲	۳	۴
۳۲	۱	۲	۳	۴
۳۳	۱	۲	۳	۴
۳۴	۱	۲	۳	۴
۳۵	۱	۲	۳	۴
۳۶	۱	۲	۳	۴
۳۷	۱	۲	۳	۴
۳۸	۱	۲	۳	۴
۳۹	۱	۲	۳	۴

۴۰	۱	۲	۳	۴
۴۱	۱	۲	۳	۴
۴۲	۱	۲	۳	۴
۴۳	۱	۲	۳	۴
۴۴	۱	۲	۳	۴
۴۵	۱	۲	۳	۴
۴۶	۱	۲	۳	۴
۴۷	۱	۲	۳	۴
۴۸	۱	۲	۳	۴
۴۹	۱	۲	۳	۴
۵۰	۱	۲	۳	۴